

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-4Csp/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8622200632
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8622200632.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava- mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154 právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, Bratislava proti žalovanej A. B., nar.XX.XX.XXXX, C. XX, XXX XX D. právne zastúpenej RIEDL advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO:54 359 490 o zaplatenie 458,83 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a, čím nahrádza pôvodný platobný rozkaz č.k. 4Csp/41/2022-38 zo dňa 24.06.2022.

II. Žalovaná má n á r o k na náhradu trov pôvodného i obnoveného konania proti žalobcovi v rozsahu 100 % o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou dňa 24.04.2022 na Okresnom súde Svidník (z ktorého výkon súdnictva prešiel dňom 01.06.2023 na Okresný súd Bardejov, viď zákon č.150/2022 Z.z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení neskorších predpisov) sa pôvodný žalobca, obchodná spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO:31 320 155 domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 458,83 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.09.2019 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobu odôvodňoval tým, že na základe zlúčenia je právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., ktorá so žalovanou uzatvorila dňa 04.03.2015 zmluvu o pôžičke č. 7148863/6510503382 na základe ktorej poskytla žalovanej pôžičku vo výške 1.500,-eur. Tú mala podľa žaloby splácať v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 43,27 eur až do celkovej sumy pôžičky vo výške 2.596,20 eur. Tvrdil, že do dňa podania žaloby žalovaná na vrátenie pôžičky zaplatila len sumu 2.120,23 eur a keďže porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku jednotlivými splátkami riadne a včas, dňa 25.07.2019 ju pôvodný veriteľ vyzval listom – predžalobnou upomienkou k úhrade dlžných splátok a upozornil ju, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej

2 SK-4Csp/41/2022

omeškanej splátky, bude oprávnený úver zosplatiť. Keďže k úhrade dlžných splátok podľa tvrdenia v žalobe nedošlo, dňa 19.09.2019 pôvodný veriteľ úver zosplatnil, o čom bola žalovaná informovaná listom zo dňa 21.09.2019- oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, pričom žalovaná dlžné splátky neuhradila a jej dlh ku dňu podania žaloby predstavuje 458,83 eur. Podľa žalobcovho tvrdenia v žalobe, k zosplatneniu došlo v súlade s článkom 12.2 zmluvných podmienok, po márnom uplynutí dostatočne dlhej lehoty na plnenie a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením.

2. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil Zmluvu o pôžičke, Zmluvné podmienky, prehľad splátok a úhrad, predžalobnú upomienku s doručenkou a oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (bez doručenky).

3. Dňa 24.06.2022 vo veci vyšší súdny úradník vydal platobný rozkaz, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.07.2022.

4. Žalovaná dňa 06.10.2022 podala žalobu na obnovu konania o ktorej sa konanie viedlo pod sp.zn.2C/37/2022. Argumentovala v nej okrem iného rozporom vydaného platobného rozkazu s rozhodnutiami Súdneho dvora, rozporom dojednaného úroku s dobrými mravmi a tiež tým, že žalobca nepredložil žiadne dôkazy o skúmaní jej schopnosti splácať úver podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo má rovnako vplyv na bezodplatnosť úveru, kedy vydaním platobného rozkazu sa dokazovanie v tejto otázke viesť ani nemohlo, pričom ona úver dávno preplatila keď pri poskytnutej sume 1.500,-eur vrátila sumu až 2.120,23 eur.

5. Súd o žalobe na obnovu konania rozhodol rozsudkom zo dňa 26.04.2023 č.k.2C/37/2022-18 tak, že povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp.zn.4Csp/41/2022 a nariadil odklad vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu Svidník sp.zn.4Csp/41/2022 zo dňa 26.04.2022. Povolenie obnovy konania súd odôvodnil tým, že platobný rozkaz bol v rozpore s rozhodnutiami Súdneho dvora vo veci C-807/19 zo dňa 26.11.2020 a C-448/17 zo dňa 20.09.2018, v dôsledku čoho vydanie rozhodnutia v skrátanom konaní vyšším súdnym úradníkom považoval za rozporné s právom únie a z toho dôvodu za nulité. Poukázal tiež na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 344/2020 zo dňa 23.02.2021 ktorý sa venuje problematike posudzovania ex offio neprijateľnosti zmluvných podmienok v skrátanom konaní. Podľa súdu bolo preukázané, že uplatnený nárok zo spotrebiteľskej zmluvy zahŕňal v sebe zložku odplaty, ktorá svojou výškou odporuje dobrým mravom. Žalovaná zároveň identifikovala neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá mala priamy vplyv na výšku uplatneného nároku, čo znamená, že súd neskúmal uplatnený nárok z tohto hľadiska a vydal platobný rozkaz napriek zákonnému zákazu tak v tomto prípade urobiť. Súd poukázal na to, že priemer úrokových mier v spotrebiteľských úveroch poskytnutých v mesiaci marec 2015 pri splatnosti do 5 rokov bol 11,81 % ročne, pričom žalobca úver žalovanej poskytol za úrok 26,99 % ročne, čím spôsobil neplatnosť celej zmluvy o úvere.

6. Rozsudok o povolení obnovy konania nadobudol právoplatnosť dňa 01.06.2023.

7. Podľa § 416 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) len čo nadobudne rozsudok o povolení obnovy konania právoplatnosť, súd bez ďalšieho vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo v pôvodnom konaní aj v obnovenom konaní.

3

SK-4Csp/41/2022

8. Podľa § 417 ods.1,2 a 3 CSP ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne rozsudkom návrh na jeho zmenu.

(2) Ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, novým rozhodnutím nahradí pôvodné rozhodnutie.

(3) V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd o nároku na náhradu trov pôvodného konania i obnoveného konania.

9. Postup súdu po povolení obnovy konania upravuje § 416 Civilného sporového poriadku podľa ktorého len čo nadobudne rozsudok o povolení obnovy konania právoplatnosť, súd bez ďalšieho vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo v pôvodnom konaní aj v obnovenom konaní. Vzhľadom na uvedené, keďže v konaní, ktorého obnova bola právoplatne povolená bola navrhnutá zmena strany sporu na strane žalobcu odôvodnená postúpením pohľadávky, bolo povinnosťou súdu rozhodnúť o návrhu na zmenu strany sporu na strane žalobcu. Uznesením zo dňa 03.07.2023 č.k.4Csp/41/2022-72 súd vyhovel návrhu žalobcu na zmenu strany sporu na strane žalobcu z dôvodu postúpenia pohľadávky, ktorá je predmetom sporu z pôvodného žalobcu na obchodnú spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtka 48, 811 07 Bratislava- mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154 a pripustil aby vstúpila do konania na miesto žalobcu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť

dňa 25.07.2023 a súd tak ako so žalobcom ďalej konal s obchodnou spoločnosťou Intrum Slovakia, s.r.o., (ďalej len „žalobca“).

10. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na deň 08.09.2023 na ktoré sa právny zástupca žalobcu napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavil, neúčast' na pojednávaní ospravedlnil, o odročenie pojednávania nežiadal. V súlade s ust. § 180 CSP preto súd rozhodol, že pojednávanie vykoná v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP. Žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní trvala na nedôvodnosti žaloby. Uviedla, že jej hmotnoprávna námietka smeruje k tomu, že predmetom poskytnutého úveru právnym predchodcom žalobcu bola suma 1.500,- eur pričom zo žaloby vyplýva, že žalovaná celkovo zaplatila sumu 2.120,23 eur t. z., že istina úveru bola zaplatená. Zároveň poukázala na to, že z obsahu žaloby ani príloh nevyplýva, žeby pôvodný veriteľ akýmkoľvek spôsobom skúmal bonitu žalovanej, čo v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch má za dôsledok, že sa úver považuje za bezúročný a bezpoplatkov, preto žaloba nie je dôvodná. Vzhľadom na neprítomnosť žalobcu a obsah jeho ospravedlnenia navrhla rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie žalobcu.

11. Vo vzťahu k návrhu žalovanej na rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie žalobcu súd uvádza, že toto nebolo možné, nakoľko žalobca riadne a dostatočne (§ 278 písm. b / CSP) ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní, pričom súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 15.12.2022 sp.zn.5Cdo 217/2021 kde vo vzťahu k totožnému ospravedlneniu rovnakého žalobcu/rovnakého právneho zástupcu najvyšší súd jasne uviedol, že „S prihliadnutím na všetky vyššie uvedené skutočnosti, týkajúce sa predmetného sporu, dovolací súd dospel k záveru, že žalobcom uvádzaný dôvod neprítomnosti, spočívajúci v nenavyšovaní trov konania, možno považovať za vážnu okolnosť zakladajúcu ospravedliteľný dôvod.“ Súd preto nemal za splnené zákonné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu a spor na pojednávaní riadne meritórne prejednal a rozhodol prihliadajúc na všetko, čo vyšlo najavo v pôvodnom konaní aj v obnovenom konaní a žalobu v celom rozsahu zamietol, nakoľko mal za to, že veriteľovi nevznikol nárok na odplatu (úroky

4

SK-4Csp/41/2022

a poplatky) z úveru, čo už pre žalobcu nemôže byť prekvapivé, keďže tento záver s poukazom na rozpor dojednaného úroku s dobrými mravmi bol už právoplatne ustálený v konaní o povolení obnovy konania, pričom nie je sporné, že žalovaná sumu poskytnutého úveru dávno vrátila, navyše pre zamietnutie žaloby sú tu aj ďalšie dôvody.

12. Po oboznámení sa s obsahom žaloby a písomných vyjadrení žalobcu, a po vykonanom dokazovaní oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom, ako aj po oboznámení sa s obsahom spisu OS Svidník sp.zn.2C/37/2022 súd zistil tento skutkový stav:

13. Z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere označenej ako „Zmluva o poskytnutí pôžičky“ predloženej žalobcom (čl.12 až 15 spisu) súd zistil, že obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaná uzavreli písomnú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru žalovanej vo výške 1.500 eur. Žalovaná mala tento úver podľa zmluvy splatiť 60 mesačnými splátkami vo výške 43,27 eur (bez poistenia) resp. 44,52 eur (splátka s poistením) splatnými vždy k 20. dňu v mesiaci s prvou splátkou splatnou dňa 20.03.2015, pričom v zmluve je uvedené, že celková suma je 2.596,20 eur, celkové náklady spotrebiteľa že sú 1.096,20 eur. Termín konečnej splatnosti bol 2/2020, teda 20.02.2020. Súčet žalovanej poskytnutej sumy 1.500,-eur a celkových nákladov spotrebiteľa 1.096,20 eur zodpovedá sume uvedenej ako celková suma, t.j. sume 2.596,20 eur. Ročná úroková sadzba uvedená v zmluve bola 26,99 % s tým, že ide o sadzbu fixnú, ako RPMN je tam uvedené 26,99 % a priemerná hodnota RPMN 36,30 %. Ako spôsob úhrady splátok je v zmluve uvedené – bezhotovostný prevod na účet spoločnosti. Na spodnej časti formulára zmluvy je uvedené, že zmluva bola podpísaná dňa 02.03.2015 (žalovaná) a dňa 04.03.2015 (zástupca veriteľa).

14. Vo formulári zmluvy je v úvodnej časti obsahujúcej údaje o klientovi uvedené, že tá predkladala pri jej uzavretí ako doklady len občiansky preukaz, výplatné pásky za posledné 2 mesiace a kópiu aktuálneho výpisu z bankového účtu, kde je uvedená výška príjmu a odosielateľ príjmu. Je tam uvedené, že je slobodná, že nemá žiadnu vyživovanú osobu, že býva v nájme a že je zamestnaná od 01/2013 v odvetví Obchod s priemerným čistým mesačným príjmom 650,-eur a že nemá zrážky zo mzdy. Potom sú tam políčka pre vyplnenie údajov o výške mesačných finančných výdavkov (napr. splátky úverov, hypoték,

lízingov) kde je uvedené, že tie sú 0,-eur a kolónka pre uvedenie iných mesačných výdavkov (napr. SIPO, náklady na bývanie, telefón) a tam je takisto uvedené 0,-eur.

15. Priamo z obsahu zmluvy nevyplýva, žeby od žalovanej bolo vyžadované dokladovanie jej výdavkov nejakými dokumentmi a dôkazmi, zmluva na žiadne takéto dokumenty neodkazuje ani ich nespomína. V zmluve sa uvádza len to (časť Vyhlásenie klienta) - že uzatvorením tejto zmluvy klient prehlasuje, že všetky vyššie uvedené údaje týkajúce sa klienta sú úplné a pravdivé a berie na vedomie, že spoločnosť je oprávnená si overiť tieto údaje za účelom posúdenia schopnosti splácať úver a zistenia ďalších informácií, ktoré bude považovať v súvislosti so schválením tejto zmluvy za nevyhnutné.

16. Žalobca so žalobou, ani do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania žiadne doklady na preukázanie skúmania bonity žalovanej pred uzatvorením zmluvy nepredložil, ani neoznačil, neuviedol v tejto časti ani žiadne skutkové tvrdenia (či, kedy a ako bola skúmaná bonita žalovanej pred uzatvorením zmluvy).

5

SK-4Csp/41/2022

17. Z prehľadu splátok a úhrad k úverovej zmluve číslo 7148863 predloženého žalobcom súd zistil, že je tam priestor pre zaznamenávanie dátumov a výšky úhrad splátok úveru žalovanou, pričom podľa tohto prehľadu žalovaná uhradila od marca 2015 do mája 2019 v splátkach spolu sumu 2.120,23 eur. Následne je tam zaznamenané zosplatnenie úveru dňa 19.09.2019. Po zosplatnení úveru žalovaná nezaplatila žiadnu sumu. Z uvedeného prehľadu tiež vyplýva, že žalovanej boli vyúčtované k zaplateniu tiež „pokuty“ vo výške spolu 53,58 eur, ktoré žalobca v žalobe si neuplatnil.

18. Listom označeným ako „predžalobná upomienka“ zo dňa 25.07.2019 pôvodný veriteľ žalovanej oznámil, že na zmluve zo dňa 04.03.2015 eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 129,81 eur, ktorý žiada bezodkladne uhradiť s tým, že ak do 05.09.2019 nedôjde k úhrade, bude oprávnený úver zosplatniť. Listom označeným ako Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 21.09.2019 pôvodný veriteľ žalovanej oznamoval, že jej dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz.

19. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalobou uplatneného nároku, bolo potrebné vychádzať z toho, že obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. ktorá bola pôvodným veriteľom v úverovom vzťahu so žalovanou je obchodnou spoločnosťou, ktorej jedným z predmetov podnikania (činnosti) zapísaným v obchodnom registri je poskytovanie úverov z vlastných peňažných zdrojov nebankovým spôsobom. Predmetom zmluvy, ako je to v nej aj výslovne uvedené pri vyznačení druhu úveru bolo dojednanie bezúčelového spotrebiteľského úveru, jednalo sa tu o spotrebiteľský úver, preto súd pri právnom posúdení uvedenej zmluvy a z nej uplatnených nárokov vychádzal z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy ako aj zo všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Keďže žalobca tvrdil, že uplatňovaný pohľadávku nadobudol od pôvodného veriteľa postúpením, bolo potrebné aplikovať tiež relevantné zákonné ustanovenia o postúpení pohľadávky.

20. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu ku dňu uzatvorenia zmluvy 04.03.2015 (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa § 1 ods. 8 ZoSÚ ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

22. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

23. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať

6

SK-4Csp/41/2022

spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

24. Podľa § 11 ods.2 zákona ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 04.03.2015 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Výsledky vykonaného dokazovania priviedli súd v danom prípade k záveru, že je dôvodným tvrdenie žalovanej o potrebe vychádzať z fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. V zmysle danej právnej úpravy je totiž veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil musí súd rozhodujúci o žalobe veriteľa o plnenie zosplatennej istiny, úrokov a ostatného príslušenstva z úveru skúmať vždy. Túto schopnosť veriteľ posudzuje predovšetkým na základe údajov o príjmoch a výdavkoch tak, ako sa to aj uvádza v § 11 ods. 2. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je teda kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarca bolo zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť a overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ však veriteľ takto nepostupuje, zákonodarca jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

26. Vzhľadom na jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu v § 7 a § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere preukázať splnenie tejto zákonnej povinnosti už pri podaní žaloby, teda už v žalobe uviesť skutkové tvrdenia ako konkrétne bola skúmaná bonita žalovaného, s akým výsledkom a už pri podaní žaloby označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia tejto zákonnej povinnosti. Nie je povinnosťou, ale ani právom súdu, ktorý z podstaty svojho postavenia musí byť nezávislý a nestranný vyzývať žalobcu (tu zastúpeného advokátom) na predloženie ďalších takýchto dôkazov, keďže by tým zasiahol do procesnej rovnováhy a išlo by o nepripustné preferenčné zaobchádzanie, zvýhodňovanie jednej (v prípade spotrebiteľského sporu dokonca silnejšej) strany v spore. Nepredloženie týchto dôkazov totiž nie je procesným nedostatkom žaloby, ale neunesením dôkazného bremena potrebného pre úspech žalobcu v spore. V kontradiktórnom sporovom konaní kde neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena má pre žalobcu za následok stratu sporu či jeho časti nie je povinnosťou súdu žalobcu vyzývať k splneniu týchto povinností, keďže ich neunesenie nebráni pokračovaniu v konaní, lebo nejde o procesné vady žaloby, ale bráni vyhoveniu žalobe. V opačnom prípade by súd zásadu nestrannosti a rovnosti strán porušil, nakoľko by tým jednej

7

SK-4Csp/41/2022

strane pomáhal k úspechu v spore, keďže nejedná sa o odstraňovanie väd podania na ktoré dopadá § 129 CSP. Preto bolo na žalobcovi (nehovoriac o tom, že ide o profesionála v oblasti poskytovania úverov) aby už spolu so žalobou predložil všetky zákonom predpokladané dôkazy (teda vrátane výstupov z príslušnej databázy alebo registra) na preukázanie skúmania bonity s odbornou starostlivosťou, čo sa nestalo. Keďže žaloba neobsahuje vôbec žiadne skutkové tvrdenia k splneniu tejto povinnosti (ako konkrétne prípadne bola plnená, s akým konkrétnym výsledkom, na základe akých dokladov a výstupov), nebolo možné vychádzať ani z ich nepopretia žalovanou, keďže popierať možno

len to, čo v žalobe je uvedené, a nie to, čo v nej ani náznakom uvedené nie je a na čo žalovaná nemohla ani pomyslieť, hoci to v nej, ak žalobca chcel byť v spore úspešný, uvedené bezpodmienečne byť malo. Žalobca dôkazy k skúmaniu bonity nepredložil a neoznačil a neuviedol k tomu ani žiadne skutkové tvrdenia dokonca ani potom, čo žalovaná nepreukázanie tejto jeho povinnosti výslovne namietala v konaní o povolení obnovy konania.

27. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade žalobca poskytol žalovanej úver, pričom nepreukázal, žeby mal zistenú a preverenú výšku jej výdavkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch. Povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver zaťažuje veriteľa (§ 7 ods.1 ZoSÚ) a spotrebiteľ je povinný potrebné údaje veriteľovi poskytovať na žiadosť veriteľa (§ 7 ods.2 ZoSÚ). Z uvedeného vyplýva, že postupu veriteľa s odbornou starostlivosťou zodpovedá jedine taký postup, kedy by veriteľ sám žiadal (vzhľadom na § 7 ods.2 ZoSÚ) príslušné údaje o výdavkoch a tiež dôkazy na preukázanie, čo žalobca nepreukázal žeby urobil a z ním predložených dôkazov nevyplýva, že by tak bolo učinené. Žalobca nepreukázal ani prihladnutie na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Hoci si v zásade každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods.2 ZoSÚ za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019, najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

28. Tu zmluva obsahuje len údaje o osobnom stave žalovanej a údaj o tom, že jej čistý mesačný príjem bol 650,-eur. Žalobca však nepredložil ani neoznačil žiaden dôkaz k skúmaniu výdavkov žalovanej, také skúmanie ani netvrdil. V zmluve je uvedené, že žalovaná má výdavky na život 0,-eur mesačne. Také preverenie nesvedčí konaniu s odbornou starostlivosťou. Nie je zrejmé, z akého interného alebo externého zdroja informácií veriteľ vychádzal pri takých záveroch. Je nanajvýš pochybné tvrdenie o nulových výdavkoch žalovanej na bývanie, ak ako spôsob bývania je v zmluve uvedený nájom. Len čestné prehlásenie spotrebiteľa (ak by tvrdil nulové výdavky na život, čo je u človeka nereálne) ako posúdenie bonity podľa zákona nestačí. Nie je možné vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme,

8

SK-4Csp/41/2022

ale aj o výdavkoch spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Nebol produkovaný žalobcom ani jediný dôkaz o tom, že by preveril povinnú zložku, to jest výdavky žalovanej, najmä na živobytie. Ak veriteľ chcel presvedčiť súd, že náležite preveril výdavky žalovanej, bol povinný predložiť či označiť dôkazy z ktorých pri tomto preverení a zistení takého výsledku o výdavkoch vychádzal, čo neurobil. Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením spotrebiteľa, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie výdavkov žalovanej, hoci to zákon jasne vyžadoval.

29. Žalobca nepreukázal, žeby prihladal na údaje z akejkoľvek príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (napr. preverenie cez Sociálnu poisťovňu a podobne). Neuniesol teda dôkazné bremeno na preukázanie splnenia svojej povinnosti. Keďže ani netvrdil žeby tak urobil a neuviedol skutkové tvrdenia o tom, kedy a ako sa tak prípadne mohlo stať, nemožno vyhádať ani z nepopretia skutkových tvrdení žalovanou. Aby súd mohol v súdnom konaní konštatovať riadne splnenie povinností podľa § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné predložiť mu konkrétny dôkaz (výstup) preukazujúci to, ako, kedy a s akým konkrétnym výsledkom malo byť také preverenie dlžníka v príslušných registroch a databázach veriteľom vykonané, čo sa v tu súdnej veci nestalo. Súd preto vzhľadom na všetko uvedené má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyiac predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol,

veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019).

30. Veriteľ nepreukázal, žeby zohľadňoval, posúdil a preveril reálne výdavkovú zložku žalovanej, pokiaľ ide o ekonomický status žalovanej, preto žalobca nemôže úspešne tvrdiť, že konal s odbornou starostlivosťou. Žalobca absolútne ničím nepreukázal skúmanie výdavkov žalovanej (minimálne na stravu, lieky, bývanie). Nejedná sa preto o konanie s odbornou starostlivosťou v prípade, ak veriteľ si tieto rozhodujúce skutočnosti vôbec nezistil a neoveril. Bez zohľadnenia aj výdavkov podľa názoru súdu veriteľ nemohol objektívne posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu žalovanej. Iba ich vzájomným porovnaním je možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky. Skúmanie bonity žalovanej zo strany veriteľa je potrebné považovať za nepreukázané a úplne formalistické (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.12Co/136/2019). Opak žalobca nepreukázal.

31. Súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu beztoho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu

9 SK-4Csp/41/2022

spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatel'ný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

32. Súd dáva do pozornosti aj článok 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorého členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.6.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

33. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK) podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej

v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodíť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie splňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

34. Záver súdu vo vzťahu k nutnosti riadneho preukázania skúmania bonity spotrebiteľa a čo toto v sebe musí obnášať nemôže byť pre žalobcu nijako nový, či prekvapivý. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn.10Csp/62/2019 zo dňa 20.02.2020 alebo na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn.5Co/107/2019 zo dňa 13.02.2020, ktoré žalobcovi musia byť známe, keďže sa týkajú práve jeho a obdobných úverových zmlúv jeho právneho predchodcu a rovnako porušenia povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa.

35. Súd v tejto súvislosti poukazuje tiež napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019 zo dňa 27.02.2020. V ňom krajský súd okrem iného uviedol, cit. „Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov

10

SK-4Csp/41/2022

mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom žalobca pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.“

36. Súd na podporu svojich záverov poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019 týkajúci sa rovnako porušenia povinnosti skúmať náležite bonitu spotrebiteľa. Podľa záverov krajského súdu (viď bod 17 odôvodnenia rozsudku) „je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovaného hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

37. Súd v tu prejednávanej veci dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by veriteľ náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovanej v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z.z. v kontexte s § 7 ods.1 citovaného zákona, čo samo osebe spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

38. Navyše, bez ohľadu na uvedené, ako už súd právoplatne ustálil v konaní 2C/37/2022, veriteľovi by nárok na odplatu za úver nevznikol, ani keby preukázal preverenie bonity, a to z dôvodu rozporu výšky úrokovej sadzby s dobrými mravmi, preto tak či tak vznikla žalovanej povinnosť vrátiť len poskytnutú istinu úveru, to jest sumu 1.500,-eur. Nebolo sporné, že žalovaná na vrátenie úveru uhradila sumu 2.120,23 eur, čím poskytnutú istinu úveru, na ktorú tu veriteľovi nárok jedine vznikol dávno preplatila, preto žalobca nemal nárok, ktorý by mohol úspešne súdne uplatniť, či postúpiť. Vzhľadom na uvedené súd žalobu žalobcu proti žalovanej v celom rozsahu zamietol, čím sa nahrádza pôvodný platobný rozkaz č.k. 4Csp/41/2022-38 zo dňa 24.06.2022 (§ 417 ods.2 CSP).

39. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP v spojení s § 417 ods.3 a § 262 ods.1 a 2 CSP. V danom prípade plný úspech v spore mala žalovaná, keďže bolo na základe jej žaloby povolená obnova konania a v obnovenom konaní bola plne úspešná. Preto podľa § 255 ods.1 CSP jej vznikol nárok na priznanie plnej náhrady trov pôvodného i obnoveného konania. Vzhľadom na uvedené súd v súlade s § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodol v druhom výroku tohto rozsudku tak, že žalovaná má nárok na náhradu trov pôvodného i obnoveného konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods.2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

11

SK-4Csp/41/2022

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah , v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.